PROLETAREN

Anarkistisk Organ for Skandinavien.

Udgaar hver 14de Dag.

Bladet kan bestilles paa alle Postkontorer.

Koster 35 Øre Kvartalet, 5 Øre pr. Nr.

Redaktionen: Saksogade 23, 1. S. o. G. København K. Aabent hver Aften fra 7-8.

Ekspeditionskontor: Møntergade 27, 3. S., Sideb. København K. Aabent hver Aften fra 6-9 og Søndag Form. fra 10-12.

Nr. 20. | Søndag den 25. Oktober 1896. | 1. Aarg.

Alle Bytteblade samt alt Redaktionen vedrørende bedes sendt til P. Jensen, Saksogade 23[1] o. G., København V.

* * *

Alle Tauschblätter und was die Redaktion anbelangt auffordern wir zu adressiren an unser Redaktion: P. Jensen, Saksogade 23[1] o. G., Copenhagen V.

* * *

Nous demandons à toutes les gazettes anarchistes les exemplaires d'échange envoyer après l'adresse de la rédaction: P. Jensen, Saksogade 23[1] o. G., Copenhague V.

* * *

All communications, exchanges ect. for „Proletar" to be adressed to our redaction: P. Jensen, Saksogade 23[1] o. G., København V.

Anarkistisk Moral.

X.

Og lad os nu, før vi slutter, sige et Par Ord om de to Udtryk: *Altruisme* og *Egoisme*, som skyldes den engelske Skole, og hvormed man tuder os Ørene fulde.

Hidindtil har vi ikke saa meget som nævnet dem i vor Undersøgelse, og det kommer af, at vi ikke en Gang kan se den Adskillelse, som de engelske Moralister har prøvet paa at indføre.

Naar vi siger: „lad os behandle andre, som vi selv vilde behandles", er det saa Egoisme eller Altruisme, vi anbefaler?

Naar vi hæver os højere og siger: enhver enkelts Lykke er inderlig knyttet sammen med alle hans Omgivelsers Lykke; vel kan man faa et Par forholdsvis lykkelige Aar i det Samfund, der hviler paa andres Ulykke; men denne Lykke er bygget paa Sand; den kan ikke vare ved; den mindste Ubetydelighed er nok til at tilintetgøre den, og den er usselig lille sammenlignet med den Lykke, der er mulig i et Samfund af ligestillede; derfor vil man handle vel, hver Gang man tilstræber alles Lykke", naar vi siger alt dette, er det saa Altruisme eller Egoisme, vi prædiker?

Vi gør ikke andet end paavise en Kendsgærning.

Og naar vi med Omskrivning af Guyaus Ord tilføjer: „vær stærk, vær *stor* i alle Handlinger; udvikl Livet i alle Retninger, vær saa rig som mulig paa Handlekraft og vær det mest samfundssøgende af alle Væsner — *hvis* Du sætter Pris paa at nyde et fuldt og frugtbart Liv. Kæmp altid ledet af en rigt udviklet Aand, vov — at vove har sine umaadelige Nydelser — kast din Kraft uden Beregning — saa længe Du har nogen Kraft — ind paa alt, hvad Du føler er smukt og stort — og saa vil Du have nydt den størst mulige Mængde Lykke. Vær *en* med Masserne, og Du vil, hvad der end hænder Dig i Livet, føle netop de Hjærter banke *med* Dig, som Du ærer, og de slaa *mod* Dig, som Du foragter" — naar vi taler saaledes, er det saa Altruisme eller Egoisme, vi lærer?

At kæmpe, at trodse Faren, at springe i Vandet for at redde ikke blot et Menneske, men en Kat, at leve af tørt Brød for at gøre Ende paa de Uretfærdigheder, der oprører en, at føle sig i Samstemning med dem, som fortjener at elskes, at føle sig elsket af dem — alt dette er for en kraftesløs Filosof et Offer, men for den Mand og Kvinde, som er fuld af Handlekraft, Styrke, Kraft, Ungdom, er det Nydelsen ved at føle, at man *lever*.

Er dette Egoisme eller er det Altruisme?

I det hele taget er de Moralister, som har bygget deres Systemer paa en formodet Modsætning imellem egoistiske og altruistiske Følelser, gaaet galt i Byen.

Hvis denne Modsætning virkelig var til, hvis virkelig hvad der er godt for den enkelte stod i Strid med, hvad der er godt for Samfundet, vilde Menneskeslægten ikke have kunnet eksistere; ingen Dyreart vilde kunne have naaet sin nuværende Udvikling.

Hvis ikke Myrerne fandt en stor Nydelse i alle at arbejde for Myretuens Vel, vilde Myretuen slet ikke være til, og Myren vilde ikke være hvad den er den Dag i Dag: det mest udviklede Insekt, hvis Hjerne, som næppe kan øjnes gennem Forstørrelsesglasset næsten er lige saa mægtig som den gennemsnitlige Menneskehjærne.

Hvis ikke Fuglene fandt den største Nydelse i at trække, i den Omhu hvormed de opdrager deres Afkom, i deres fælles Handlinger til Forsvar for deres Samfund mod Rovfuglene, vilde Fuglen ikke have naaet den Udvikling, den har naaet, og Fugletypen vilde være gaaet tilbage i Stedet for frem.

Og naar Spencer forudser en Tid, hvor hvad der er godt for Individet vilde *falde sammen* med hvad der er godt for Arten, glemmer han et, nemlig at hvis to Ting *ikke altid var falden sammen*, vilde selve Dyrerigets Udvikling slet ikke havde kunnet finde Sted.

Hvad der altid har været Tilfældet er, at der altid i Dyre- som i Menneskeverdenen har været mange Individer, som *ikke forstod* at Individets og Artens Bedste i Grunden er et og det samme. De har ikke forstaaet, at da det *at leve* et kraftigt Liv var hvert Individs Maal, finder dette den største Livskraft i den højeste Grad af Samfundsfølelse, i det at gøre sig selv til et med alle dem, der omgiver én.

Men dette har ikke været andet end en Mangel paa Forstaaelse og Indsigt.

Der har alle Tider været indskrænkede Mennesker og altid Idioter.

Men aldrig, paa intet Tidspunkt i Historien, eller blot af Jordudviklingen, har Individets og Samfundets Bedste staaet i Strid med hinanden.

De har alle Tider faldet sammen, og de, der bedst har forstaaet dette, har levet det fuldstændigste Liv.

Adskillelsen mellem Egoisme og Altruisme er altsaa i vore Øjne meningsløs, og derfor har vi heller intet sagt om de *Kompromisser*, som Mennesket, hvis man kan tro Nyttemoralisterne, stadig skulde slutte mellem sine egoistiske og altruistiske Følelser. Den Slags Kompromisser findes slet ikke for det Menneske, der har en Overbevisning.

Hvad der derimod findes, det er, at under de nuværende Forhold føler vi, selv om vi søger at leve i Overensstemmelse med vore Lighedsprinciper, at der hvert Øjeblik stødes an mod disse Principer.

Hvor beskedent vore Maaltider og vort Leje end er, er vi dog Rothschilder i Sammenligning med dem, som sove under Broerne og ofte mangler det tørre Brød. Hvor lidt vi end giver os hen til aandelige og kunstneriske Nydelser, er vi dog Rothschilder i Sammenligning med de Millioner, som kommer hjem sløvede af legemligt Arbejde og ikke kan nyde Kunst og Videnskab, men dør uden nogensinde at have kendt disse store Nydelser.

Vi føler, at vi ikke helt har gennemført Lighedsprincipet; men vi vil ikke slutte noget Kompromis med disse Forhold, vi rejser os imod dem, de hviler tungt paa os og gør os revolutionære. Vi søger ikke at komme til rette med, hvad der oprører os. Vi viser ethvert Kompromis, ja enhver Vaabenstilstand tilbage, og vi lover os selv at kæmpe til det yderste mod disse Forhold.

Dette er ikke noget Kompromis, og den der har en Overbevisning, vil ikke vide noget af et saadant, som tillader ham at sove roligt, indtil det af sig selv forandres.

Vi staar nu endelig ved Maalet for vor Undersøgelse.

Vi har gjort opmærksom paa, at der er Tider, hvor de moralske Begreber fuldstændig forandres. Man opdager, at hvad der hidtil er bleven anset for moralsk, er i højeste Grad umoralsk.

Hist var det en Sædvane, en Overlevering, højt æret, men i sin Grund umoralsk; her finder man kun en Moral lavet til Fordel for en enkelt Klasse; saa kaster man dem over Bord med Raabet „ned med Moralen" og gør det til en ligefrem Pligt for sig at handle umoralsk.

Lad os byde den Slags Tider velkommen; det er de kritiske Tider, og de er det sikreste Tegn paa, at der foregaar et stort Tankearbejde i Samfundet. En højere Moral arbejder sig frem.

Vi har søgt at vise, hvad denne Moral er, idet vi er gaaet ud fra en Undersøgelse af Mennesket og Dyrene, og vi har allerede set Moralen tegne sig i Massernes og Tænkernes Ideer.

Denne Moral vil ikke befale noget og vil paa det bestemteste vægre sig ved at danne Individet efter en abstrakt Forestilling, lige som den vægrer sig ved at lemlæste det ved Religion, Love og Regering. Den overlader fuld og uindskrænket Frihed til Individet og bliver simpelthen en Paavisning af Kendsgerninger, en Videnskab.

Og denne Videnskab vil sige til Menneskene:

„Hvis Du ikke føler Styrken i Dig; hvis Du kun lige har Kraft til at leve et Liv, graat i graat, ensformigt, uden stærke Indtryk, uden store Nydelser, men ogsaa uden store Lidelser, godt, saa hold Dig paa de simple Principer, der hviler paa alles Lighed; i de Forhold, der er en Følge af, at alle er lige, vil Du, naar alt kommer til alt, finde den størst mulige Mængde Lykke, naar Dine svage Kræfter tages i Betragtning.

Men hvis Du inden i Dig føler Ungdommens Kraft, hvis Du vil leve og vil nyde et helt, fyldigt, overstrømmende Liv — det vil sige kende den største Nydelse, et levende Væsen kan ønske — saa vær stærk, vær stor, udfyld Din Kraft i alt hvad Du gør.

Saa Liv rundt om Dig. Læg vel Mærke til: at bedrage, lyve, smedde Rænker, bruge List er at fornedre Dig, gøre dig lille, paa Forhaand anerkende Din Svaghed, det er at bære sig ad som Haremsslaven, der føler, at han er ringere end sin Herre. Gør det om Du har Lyst til det, men vid saa i Forvejen, at Menneskeslægten vil anse Dig for ussel og svag og vil behandle Dig derefter. Da den ikke ser Din Styrke, vil den behandle Dig som en, der fortjener Medlidenhed — og ikke andet end Medlidenhed. Giv ikke Menneskeheden Skylden, hvis Du saaledes lammer Din Handlekraft. Men er Du derimod stærk og gør Du, saa snart Du har set og har forstaaet en Ubillighed — en Ubillighed i Livet, en Løgn i Videnskaben eller en Lidelse, der skyldes en anden — Oprør mod denne Ubillighed, Løgn og Uretfærdighed; kæmper Du — og jo hæftigere Kampen er, desto stærkere lever Livet — saa vil Du ogsaa have levet, og for nogle Timer af dette Liv vilde Du ikke tage Aar tilbragt med at sove, æde og drikke i den raadne Svamp.

Kæmp for, at alle kan komme til at leve dette rige og overstrømmende Liv, og Du vil kunne være sikker paa, at Du i denne Kamp vil finde saa store Nydelser, at Du ikke i nogen anden Virksomhed vil kunne finde Magen dertil.

Det er alt, hvad Moralens Videnskab kan sige Dig:

Vælg nu selv! Slutet.

Hvorledes man laver Politispioner.

I det følgende vil vi give vore Læsere et Indblik i, hvorledes man laver Politispioner. Først gælder det om at drive et Menneske til den yderste Nød, derefter at indgyde ham Skræk for Fængslet, og saa som Modsætning til dette, at stille ham overfor en „glimrende Fremtid", at vise ham de blanke Judaspenge og paa den Maade gøre ham til Forræder. Det er forstaaeligt, at det til Tider lykkes for dem; men at det ogsaa til Tider, som i det foreliggende Tilfælde, mislykkes. Nu, vi bringer her en Artikel fra „*Der Socialist*", som bedre end alt andet vil give en Forstaaelse paa dette Omraade.

Det tyske Politi og vor Meningsfælle Machner!

(Oversat fra „Der Sozialist".)

1. Kapitel.

En Rejse med Forhindringer.

Efter at Forsøget paa at indvikle Machner i den Jacobiske Højforræderiproces (det drejed sig om Udbredelsen af hektograferede revolutionære Digte) var mislykket, kunde han ikke komme til Ro mere. Overalt i Freiburg, Zurich og Bern blev han fordrevet fra sit Arbejde, og da det af danske Kammerater blev ham meddelt, at han kunde faa Arbejde her i København, besluttede han at rejse hertil. Og da Machner, som har opholdt sig i Christiania i 2 Aar, var det danske Sprog mægtig, mente, at han kunne klare sig bedre her, tog han afsted. Han rejste, men langsomt, gjorde Holdt flere Steder og besøgte forskellige Meningsfæller, da han paa denne Maade kunde faa lidt mere i sin temmelig tomme Portemonnaie. Undervejs og overalt kunde han mærke, at Politiet var i Hælene paa ham. Ved hans Ankomst til Berlin, blev han straks omsværmet af den Klasse Dagdrivere, som kaldes det politiske Politi. I Stettin gik det ham ligesaa, til Slut opstod der et Gadeopløb, Machner løb som et jaget Vildt igennem Gaderne, og Politiet kørte i en Droske ved Siden af ham. Tilsidst blev han opfordret til at følge med paa Politikammeret, hvor han efter et resultatløst Forhør atter kunde gaa. Han maatte pantsætte sit Uhr for at kunne rejse videre, hvorpaa han med Dampe« „Melchior" rejste til København.

Ihvorvel det tyske Politi i Stettin havde overbevist sig om, at deres tyske Landsmand, som var i Begreb med at ryste det tyske Støv af sine Fødder, ikke havde begaaet nogen strafbar Handling udover den, i flere Aar at have bekendt sig til og arbejdet for Udbredelsen af de anarkistiske Ideer, fandt de det dog nødvendigt at sørge for, at deres udvandrede Landsmands kunde faa en varm Modtagelse i det fremmede.

Medens Overfarten gik for sig, arbejdede Telegrafen ivrigt mellem Tyskland og Danmark. Thi hvad Machner ved sit Rejseprojekt ikke i mindste Maade havde bemærket — Zaren, Tyrannen over alle Russere og det mest frygtsomme Menneske i Evropa opholdt sig tilfældigt i København. Machner blev ved sin Ankomst til København arresteret paa Skibet, og pr. Drosche bragt til Fængslet. Ved Gennemsynet af hans Bagage fandt man underlige og betænkelige Sager. Et af Blyrør plumpt fremstillet Kors, Mosts „Revolutionær Krigsvidenskab", et Par Breve som han havde vekslet med københavnske Venner, og i hans Spadsestok fandt man et mærkeligt Metalrør gemt.

Det er derfor ikke underligt, at man i København vidste at fortælle saa skrækkelige Historier om Dynamit og lignende, som var fundet. Men desværre viste det sig, at Blyrøret i Stokken, naar det blev trukket ud, kun var en ganske uskyldig Snøre til Fiskefangst, men ikke til at fange Mennesker med. Og Blykorset viste sig ogsaa at være et Fiskeredskab, som Machner havde lært at kende i Norge; heller ikke Besiddelsen af Mosts Pjece eller Brevene var tilstrækkeligt til, at man kunde anklage ham. Men helt uden Resultat skulde dette store Kup dog ikke være, og da Machner havde siddet 4 Dage paa Hotel „Vestre Fængsel", blev han udvist af det lille fredelige Danmark. Det tyske Politi havde ved forenede Anstrængelser opnaaet, at deres udvandrede Landsmand maatte vende tilbage til „Hjemmet". De beredte ham ogsaa en varm og hjertelig Modtagelse, og da „Melchior" løb ind i Stettins Havn, overgav den danske Opdager, som havde ledsaget Machner, ham til Stettins Politi, og Machner fik for anden Gang Lejlighed til at lære Stettins Politikammer at kende; Politidirektøren meddelte ham, at alting skulde undersøges en Gang til. Derefter blev han bragt til Politivaretægten.

2. Kapitel.

Hr. Regissoren betræder Scenen.

Lad os tænke os: i et Dukketheater har Dukkerne, som ved Hjælp af Traade bliver bevæget og dirigeret af en usynlig og hemmelighedsfuld Haand, spillet en Tid, da pludselig betræder Dukkernes Leder selv Scenen. Omtrent saaledes maatte Indtrykket være, da pludselig i Stettin den Mand optraadte paa Skuepladsen, som roser sig af at have alle den anarkistiske Bevægelses Traade i sin Haand: Hr. Politikommissær *Boesel*, den bekendte Roebers Efterfølger.

Kammerat Machner havde udstrakt sine trætte Lemmer paa to ulige smalle Bænke og vidste ikke, hvorlænge han havde sovet, da han pludselig blev vækket og ført til Forhør. Tilstede var Politipræsidenten fra Stettin, forskellige Kommisærer, den danske Opdager og til sidst Hr. Boesel. Nu blev da Helvede gjort ordentlig varmt for Machner. Efter et langt Forhør erklærede Politipræsidenten, at hele denne Affære kun lidt angik de tyske Politiavtoriteter, fordi de Breve der var vekslet med københavnske Meningsfæller, var skrevet henholdsvis i Schweitz og Danmark. Da pludselig rejste Hr. Boesel sig og bad de andre Herrer om at trække sig tilbage, da han ønskede at tale alene med Machner.

Vi lader nu Machner selv faa Ordet. Efter at dette var sket, erklærede Boesel mig at jeg ikke skulde tro, at det nu var forbi, de andre Herrer var ikke rigtig bevandret i slige Sager, og der maatte ifølge de forskellige Breve absolut foreligge noget, jeg skulde blot ikke vedblive med at lyve, da han dog var bedre underrettet, end jeg troede. Men da nu videre Forhør vilde blive uden Resultat, spurgte han mig blandt andet, hvad jeg tænkte at gøre, dersom jeg kom fri, og hvor jeg vilde hen, jeg svarede paa dette Spørgsmaal: „Rimeligvis til London, dersom jeg ser mig i Stand til at opdrive de nødvendige Midler, ellers til Berlin". I Berlin, sagde han, tog de mig snart ved Vingebenet igen, men sandsynligvis vilde jeg blive sendt til Freiburg i Badea til min Familie. Jeg svarede ham derpaa, at det var mig umuligt at blive der, da jeg ikke kunde faa Arbejde i mit Fag; i Stedet derfor skulde de dog hellere lade mig rejse til England. Herpaa svarede Boesel, at det ikke saadan uden videre lod sig gøre — *da jeg dog endnu aldrig havde gjort mig fortjent af den preussiske Stat.* Som Svar sagde jeg: „Men denne heller ikke af mig". Lejlighedsvis spurgte Boesel mig endvidere, om jeg ikke havde et Ønske at fremsætte, og pludselig foer han ud med Spørgsmaalet: „*Staar de i noget som helst Politis Tjeneste?*" — Han formodede dette, da jeg optraadte saa bestemt overfor de andre Herrer og særlig overfor den danske Opdager. „Mit første Ønske bestaar deri, at De saa snart som muligt sætter mig paa fri Fod, for at jeg kan rejse til England i Stedet for til Freiburg". At jeg ikke stod i Politiets Tjeneste, vidste han lige saa godt som jeg selv, da dog alle Traadene løb sammen hos ham. Han (Boesel), fortalte mig nu, hvorledes han behandlede Sagerne i Modsætning til hans Forgængere. Folk, som traadte i Korrespondance med ham, modtog Tid efter anden, 100, 200 og 1000 Mark; men de blev kvitteret under andet

Navn og Adresse. De Beretninger, som skulde leveres, maatte for al Ting indeholde sandhedstro Kendsgerninger om Bevægelsens Stilling; frem for alt maatte Hovedopgaven være den at holde Øje med Daadspropagandaens Tilhængere.

Da jeg nu kendte Situationen, var det mig klart, hvad han vilde, men jeg hørte dog paa ham til det sidste, hvorved han kom til at tale om forskellige Personer, og om disse ønskede han at høre min Mening. Jeg gav ham et tilsyneladende tilfredsstillende Svar angaaende de forskellige Personer, og dette bevirkede, at han fik yderlig Tiltro til mig. Det lykkedes ham dog ikke for denne Aften at faa et bestemt Tilsagn. Derefter blev jeg fort tilbage til Arresten med den Bemærkning, at jeg skulde tænke nærmere over Sagen. Den næste Dag, den 22. September Kl. 9, blev jeg igen fort i Forhør for Hr. Boesel, og han begyndte igen med de Breve, som var fundet hos mig og vilde absolut have det saaledes, at disse Breve havde Værdi for ham, derpaa gjorde han mig opmærksom paa, at dersom der ikke var noget at stille op med mig, kunde jeg belave mig paa flere Maaneders Undersøgelsesarrest, og Sagen vilde tilsidst komme til at gaa til Rigsretten. Efter et længere Ophold sammen med en anden Politikommisssær, hvorunder det lod til, at Boesel forhandlede med andre Politiembedsmænd, overgav Boesel mig et Stykke Papir (efter at han endnu en Gang havde klargjort sine Grundsætninger), hvorpaa jeg omtrent skulde skrive, at jeg forpligtede mig til Tid efter anden at give Beretninger om den anarkistiske Bevægelses Stilling i London, men han advarede mig mod at optræde som Agent Provokateur. Naar jeg vilde forsyne det med mit Navns Underskrift, var jeg sikker paa hans Bistand Alt dette skete naturligvis under fire Øjne, da jeg allerede af egen Erfaring kendte de Herskendes Magt, og da jeg ønskede at undgaa en længere Varetægtsarrest, gik jeg ind paa Boesels Forslag. Jeg udfærdigede Skriftstykket og modtog straks 10 Mark, hvorfor jeg maatte kvittere under Navnet „Kirchheim". Umiddelbart derefter indaandede jeg atter Stettins Gadeluft. Jeg fik fri Rejse til Berlin, hvor jeg skulde modtage videre Instruktioner samt Penge til Rejsen til London saavel som til min Families Underhold og vedvarende Ophold i London, hvor jeg for at undgaa Mistanke maatte søge Arbejde. Boesel rejste selv med det første Iltog til Berlin, og jeg skulde rejse om Aftenen under Ledsagelse af en Politibetjent, som jeg imidlertid skulde forsvinde fra ved Station „Gesundbrunnen", for at jeg alene kunde køre til Landsbergerallee, hvor jeg skulde træffe Boesel paa en aftalt Plads Kl. 8.

Alting forløb efter Aftale, kun holdt Toget ikke ved Gesundbrunnen, ved Stettiner Banegaarden blev jeg snart min Ledsager kvit, og pr. Omnibus og Sporvogn kørte jeg til Landsbergerallee, hvor jeg virkelig traf Boesel.

Fortsættes.

Kropotkin: „Erobringen af Brødet".

Vore Rigdomme.

I.

Menneskeheden har tilbagelagt en lang Vej siden hine gamle Tider, da Mennesket af Flint formede sit tarvelige Værktøj, da han endnu levede af Jagtens Tilfældigheder og efterlod sine Børn, som hele sit Arvegods, et Ly under Klipperne og et Par usle Stenværktøj og iøvrigt prisgav dem til Naturen, den vældige, ufattelige, frygtelige Natur, med hvilken de maatte optage Kampen for at friste deres elendige Tilværelse.

I dette forvirrede Tidsrum, som har været Tusinder og atter Tusinder af Aar, har Menneskeslægten imidlertid samlet uhørte Skatte. Den har opdyrket Jorden, udtørret Sumpene, fældet Skovene, anlagt Veje; den har bygget, opfundet, iagttaget, tænkt, skabt en kompliceret Samling af Værktøj, fravristet Naturen dens Hemmeligheder, tæmmet Dampen, kort sagt bragt det saa vidt, at Barnet af det civiliserede Menneske nu tildags ved sin Fødsel, forefinder en umaadelig Kapital, samlet af dets Forfædre. Og denne Kapital giver nu tildags enhver Lejlighed til blot ved sit Arbejde i Forbindelse med andres at vinde Rigdomme, der langt overgaar Orientalernes Drømme i deres Fortællinger i „Tusind og en Nat".

* * *

Jorden er saavidt den er taget under Dyrkning rede til, naar man blot behandler den hensigtsmæssigt og anvender det bedste Sædekorn, at smykke sig med yppig Høst, rigere Høst end Tilfredsstillelsen af alle menneskelige Fornødenheder fordrer det. Og Midlerne, som Agerdyrkningen betjener sig af til dette Formaal, ere bekendte.

Paa de amerikanske Præriers jomfruelige Jord, producere hundrede Mennesker ved Hjælp af vældige Maskiner, i nogle Maaneder saa meget Korn, som behøves for at ernære 10,000 Mennesker i et helt Aar. Der hvor Mennesket vil have sit Udbytte fordoblet eller gjort hundredre Fold større, laver han sig den dertil passende Jord, anvender paa enhver Plante den Omhu, den behøver, og opnaar en ligefrem fabelagtig, Høst. Og medens Jægeren fordum maatte bemægtige sig Hundredre Kvadratkilometer fordi at finde Næring til sin Familie, lader de civiliserede Mennesker nu tildags med uendelig mindre Ulejlighed og langt større Sikkerhed paa en Titusindedel af dette Rum alt det spire frem, som han behøver til at ernære sig og sine.

Klimaet er ikke nogen Hindring mer. Naar Solen ikke skinner, erstatter Mennesket den med kunstig Varme, og det er at vente, at han ogsaa snart vil fremstille kunstig Lys til Paaskyndelse af Væksten. Ved Hjælp af Glastag og Varmtvandsledninger høster han paa et givet Rum ti Gange mere, end hvad han tidligere opnaaede.

* * *

De i Industrien frembragte Vidundere er endnu mere storartede. Ved Hjælp af disse med Intilligens begavede Væsener, de moderne Maskiner — Frugten af tre eller fire Generationer af for det meste ubekendte Opfindere, — fabrikere Hundrede Mennesker hvad 10,000 Mennesker kunne klæde sig med i to Aar. I de godt indrettede Kulbjergværker udgrave hvert Aar, Hundrede Mennesker, saameget Varmematerial, som der behøves til at opvarme 10,000 Familiers Boliger i det koldeste Klima. Og nu for nylig har man paa Marsmarken i Løbet af nogle Maaneder set en hel By af vidunderlig Skønhed rejse sig, uden at der derved er indtraadt den mindste Afbrydelse i den franske Nations sædvanlige Arbejder. Og selv om ogsaa nu tildags i Industrien og i Agerbruget, som i vor hele sociale Organisation, vore Forfædres Arbejde kun kommer et lille Mindretal til Gode — saa er det dog ikke mindre sikkert, at Menneskeden allerede nu vilde kunne skabe sig en Eksistens i Rigdom og Luksus — alene ved Hjælp af hine Tjenere af Jern og Staal, som den har i Besiddelse.

* * *

Ja, vi er rige, uendelig meget rigere end vi tror det, rige ved det, som besidde, rigere endnu ved det, som vi kunne producere ved Hjælp af de nu eksisterende Værktøj og Maskiner, og umaadelig meget rigere ved det, som vi vilde kunne forskaffe os af vor Jord og vore Handelsvarer, ved Hjælp af Videnskaben og vor tekniske Kundskab, dersom denne var anvendt paa at skabe Velstand for alle.

Fortsættes.

Londoner-Kongressen og det store anarkistiske Møde.

E. Malatesta: De, som endnu har troet paa Socialdemokraternes Retfærdighed og Frisind, vil have faaet et andet Begreb derom paa den Kongres. Naar disse Folk skulde komme til Magten, er de værre end Bourgeoisiet. Da der ingen Klokke og intet Politi af den socialdemokratiske Fraktion er her tilstede, som paa den saakaldte socialistiske Kongres, saa vil jeg i korte Ord udvikle vort Standpunkt, som vi repræsenterer paa Kongressen. De sige, vi er ikke Socialister, vi vil ingen Organisation, er Fjender af den politiske Kamp; Kammerater, tre Løgne!

Vi er ikke Socialister? — men er Deville det, (en af de ortodokse Marxister), der for en Tid tilbage vilde opretholde Privatejendommen, eller er det os, som vil oprette et Samfund, der hviler paa Broderskab og Solidaritet, da vi er Kommunister; hvem bekæmper Fagorganisationer, vi eller de andre?

Paa Kongressen i Florenz i Begyndelsen af Juli har det italienske Arbejderparti besluttet kun at optage Vælgerforeninger, Fagforeninger blev udelukket.

Disse Herrer vil ikke vide noget af Organisationer, fordi de vil have en Regering, og en Regering kan kun bestaa, naar Folket ikke selv kan naa sit Maal.

Et organiseret Folk kan sørge for sig selv og behøver ingen Regering, Regeringerne behøver derfor en Desorganisation af Masserne for at kunne undertrykke dem, og det samme, som Regeringen gør nutildags, vil den socialdemokratiske Regering gøre, naar de faar Magten.

I Frankrig og England er Arbejderne organiserede, der vover de ikke at optræde, som de gør i andre Lande, hvor de vil indføre Parlamentarismen obligatorisk.

Vi vil ingen politisk Kamp, siger de, hvad er det? Naar det betyder, at den ene skal spille Herre over den anden, vil vi den ikke; men den betyder Kamp mod Regeringerne, Vi kan ikke modarbejde Privatejendommen uden at træffe Politiet paa vor Vej, derfor er vi mod enhver Regering, ogsaa den socialdemokratiske.

Den franske Republiks Gendarmer eller Faurés, Bebels, Liebknechts, er og bliver Gendarmer. Dem, der raader over denne Magt, kan altid undertrykke Proletariatet, og derfor vil vi ikke give nogen denne Magt, ikke Socialdemokraterne, ikke os selv, da vi selv i denne Stilling vilde blive Skurke.

For 20 Aar tilbage var Brousse, Guesde og mange andre af den Slags Folk, Anarkister — men de vilde erobre Magten og er forsumpede, de blev Aspiranter til Politiet.

I maa selv frigøre Eder og slutte Eder sammen, for vi kan under en Regering aldrig vente at blive fri — om det saa er en barmhjærtig Bourgeoisiregering, eller en socialdemokratisk — hvis vi vente paa det, er vi fortabte.

Pieto Gori: (fra Mailand; kommer lige tilbage fra en Timaaneders Agitations-Tourné i Amerika). I Bourgeoisiets Parlament kommer Oppositionen til Orde, men paa en socialistisk Kongres bliver den undertrykket; han, som har Mandater fra flere anarkistiske Grupper i Amerika og Fagorganisationer, vilde dog ikke forlade Kongressen for ikke at opgive Kampstillingen; han overbringer Hilsener fra de franske, italienske og spanske Meningsfæller.

G. Landauer: (Berlin). Kammerater! jeg er stolt og glad over, at jeg igen er bleven udelukket fra den officielle Kongres, og at jeg kan tale for en saa imponerende Forsamling, som denne, og den har mere Ret til at kalde sig Arbejderkongres end hin Forsamling af Deputerede.

Denne Forsamling beviser, at Anarkister ikke er kommen for at forstyrre Kongressen; naar der blot var en god Vilje tilstede, kunde man godt roligt diskutere de forskellige Meninger.

Udelukkelsen kan ikke bringe os fra den Overbevisning, at Anarkismen er i Stand til at befri Menneskeden fra det kapitalistiske Aag. I korte Ord beviser han, at vi ogsaa er Socialister, og at vi til enhver Tid er beredt til at afskaffe ethvert Herredømme; „lad dem udelukke os fra Kongressen, vi bliver, hvad vi er og vil forsvare Anarkismen, saalænge vi lever.

Louis Gros: (Marseille, Delegeret for en Fagforening) han føler sig nedtrykt over det Skuespil, som de sidste Dage har bragt

disse med deres tykke Maver, som altid fører den revolutionære Socialisme i Munden, fordummer kun Arbejderne, de forbyder dem at sige, hvad de vil, de behandler Arbejderne som Hunde, de saa helst, at enhver havde en Mundkurv paa.

Disse Folk, som ikke producerer, lever af at sælge deres Fraser, men de skal ikke faa os som Tjenere. Arbejdere, blot I selv arbejder energisk, opnaaer I Maalet.

Efter at 16 Talere havde haft Ordet, tog Perry tilsidst Ordet og sagde, at det bestaaende Samfund kun kan blive omstyrtet af Arbejderne selv — ikke ved Regeringer eller Parlamenter — hjælp os og raab tre Gange: „Leve den sociale Revolution"!

Efter at Marseillaisen var sunget, sluttede dette imponerende Møde.

Det hellige Ægteskab

af Embr. Strand.

(Fortsat.)

Her kommer man ind paa en af vort Samfunds mange mørke Sider, nemlig Prostitutionen. Aarsagerne til dette, som til snart sagt alle andre sociale Onder, maa Kapitalistsystemet bære Skylden for. Her er det da især det ulykkelige Tvangsforhold, som er det fremherskende ved Ægteskabet, som er Aarsagen. Naar Manden søger de stakkels ødelagte, prostituerede Kvinder, maa dette for en stor Del tilskrives den Omstændighed, at han enten ikke *kan* eller ikke *vil* gifte sig eller ogsaa, at han er ulykkelig gift.

Kan det vel for Folk med et lidet Gran Finfølelse være noget særligt appetitligt i at gaa til slige elendige Steder, hvor man ovenikøbet ikke kan være sikker paa ikke at blive smittet? At man alligevel gør det, viser paa den ene Side, hvor stærk Kønsdriften er, og paa den anden Side, at man ikke kan faa tilfredsstillet sin Trang, saaledes som Ægteskabet nu er ordnet.

Enten kan man ikke gifte sig. Man har kanske fundet sin Udvalgte, har kanske friet og faaet Ja, er altsaa forlovet, saa fra den Side er intet i Vejen. Men der er saa mange andre ulykkelige Hensyn at tage. De maa have noget at leve af, før de sætte Bo. Saa gaar de der og stræver og strider i mange, lange Aar, længes efter at tilhøre hinanden, men Samfundet staar i Vejen.

Maaske har de alligevel konslig Omgang, bruger „Midler", som kanske føre til deres baade aandelige og legemlige Svækkelse. Eller ogsaa søger de det, de trænger til, andensteds; Ynglingen gaar paa Gaden, og Pigen finder ogsaa paa noget. Kanske bliver de Onanister. Saa er Ødelæggelsen og Ulykken ikke langt borte. — Foruden Hensynsspørgsmaalet kan det godt være andre Hensyn, som hindrer Ægteskab. Forældre og andre „fornuftige" Folk komme med deres Gammelmandsmoral og blander sig i de unges Affærer. Social Ulighed, Meningsforskellighed, Partistandpunkt o. l. kan træde hindrende i Vejen fra de gamles Side. —

Men det kan ogsaa hænde, at man ikke vil gifte sig. At bindes til et Menneske for hele Livet paa den Maade, som det nu sker i den Fællesbaas, som kaldes Ægteskabet, det er noget, som forstandige Folk gerne betænker sig to Gange paa at gøre. De finder kanske hellerikke nogen, der fuldtud svarer til deres Fordringer, og saa lader de hellere være, og skaffer sig hvad de behøve paa anden Maade.

De stakkels prostituerede Kvinder drives næsten altid af Nøden til det uhyggelige Liv, de føre. — Saaledes se vi atter, at det er vor velsignede Samfundsordning, som med rette maa bære Skylden for Kønsspørgsmaalets nuværende uheldige Stilling.

Det, som der tales mest om ved Indgaaelse af Ægteskab, men som i Virkeligheden har mindst at sige, er Kærligheden. Man er „forelsket", „forlibt", Gudbevares, men denne Forelskelse gælder som oftest kun Repræsentanten for det andet Køn, og som man har udkaaret sig gennem Fornuftslutninger og logisk Omtanke som den mest passende for sig.

Dernæst er det Udkommet, Pengespørgsmaalet det kommer an paa. Ialfald de fleste Kvinder gifter sig til en „Forsørger", selv om de ikke bryder sig særlig om vedkommendes Person. „Kærlighed og en straatækket Hytte" kan være brav nok for Digtere og drømmende Mennesker, men har svært lidet med det virkelige Liv at bestille. Hvis Kvinden nu skal blive lidt selvstændig og uafhængig, saa maa hun giftes paa en „sømmelig Maade", ɔ: giftes med en velhavende Mand. — Men hvor ofte, ja oftest, er det ikke, at Manden tager de samme Hensyn, ser paa Medgiften og maaler sin Tilkommendes Værd efter de Tal, der staar i hendes Sparekassebog.

Naar det er slige Grunde, som driver Folk til at gifte sig, og Samlivet skal ske, som nu er Tilfældet, saa er det intet Under, at Størstedelen af Ægteskabene er ulykkelige. Ja, man vil se, at der nu *ikke* kan gives virkelig lykkelige, da virkelig gensidig Lykke kun kan skabes af Folk, som staar paa Lighedens Standpunkt, og dette er jo, som vi ved, langt fra Tilfældet nu mellem Mand og Kvinde. I de fleste kan det gaa saa taalelig (ɔ: uden Slagsmaal), naar Ægtefællerne altid lægge Baand paa deres egne Følelser, vaager over deres Ord og Gerninger, ja endog over deres Tanker og Miner, snakker den anden efter Munden, saa meget som muligt (d. v. s. søger saa godt de kan, at øve sig op til Karakterløshed og Uselvstændighed), ofrer sine ellers kæreste og hyggeligste Stunder ude i Stedet for at vie dem til „Hjemmets" Hygge og Lykke. Naar de saaledes lægger Baand paa sig, i kort sagt alle mulige Retninger, saa kan Samlivet føres saa nogenlunde, naar man undtager en og anden „Scene" og et og andet „Optrin" nu og da til en Afveksling. Men hvor bliver vel Lykken af? — Naar man sent og tidlig skal staa under Pisken for ikke at støde „Gemalen" fra sig, snakke som han, handle som han, ja endog tænke som han, holdes inde tidt og ofte af alle Slags Husdyrpligter, ja, leve som en Snegl baade aandelig og legemlig? Hvordan kan de passe til at leve sammen, naar den ene er taalmodig og den anden hidsig, den ene Fraadser, den anden Gnier, den ene surmuler, naar den anden ler, den ene er Pietist og den anden Atheist, den ene Anarkist, den anden Stats-Konservativ, den ene vil ligge længe om Morgenen, den anden ved intet bedre end at lægge sig tidlig om Aftenen, den ene yndør Musik, og den anden skriger op ved at høre noget Slags Spil osv. osv. i det uendelige? At der altid vil være mer eller mindre af slige Forhold i ethvert Ægteskab er noget, enhver ved alt for godt Saa kommer Vrøvlet med Hensyn til Husholdningen og det økonomiske. Pengene gaar, og oftest ved ingen, hvor de er bleven af, og saa skyder de Skylden paa hinanden. Kanske gaar de fallit, eller andre Ulykker rammer dem. Saa bliver de nedtrykte, sorgmodige og sure, og naar man er i daarligt Humør, er man jo ikke særlig skikket til at gøre andre tilpas, og det er oftest det bedste, man kan gøre for at være sig selv, til det daarlige Humør er gaaet over, men Ægtefællerne maa være sammen, enten det regner eller skinner Sol. —

Børnene vokser til og volder alle Slags Uro og Bekymringer. Den ene af Forældrene synes bedst om lille Ola, og den anden om Per eller Brita. Naar nu Ola har slaaet Brita, vil den ene klo ham, og den anden give ham Sukker, for at han herefter skal være en sød Gut. Den ene vil have Børnene opfødte som smaa Prinser, og den anden vil føde dem med kold Grød og sur Mælk. Saa skal Forældrene naturligvis afgøre, hvad Børnene skal blive. Den ene har stor Respekt for Lærdommen og drømmer om at se Per med Kappe og Krave, og den anden vil sætte ham til Skraldevogn. Saa skal Børnene gifte sig, og naturligvis skal Forældrene have et Ord med i Legen og — naturligvis er de uenige. — Saaledes gennem hele Livet Uenighed, brugen Mund og Strid hver eneste Dag omtrent.

Fortsættes.

Notitser.

Af et Brev fra Redaktøren af „La nouvelle Humanité", Organ for „De Naturlige (Les Naturiens)":

. . . De naturlige (les Naturiens) ere Anarkister (det er dem, der frakende os dette Navn f. Ex. „Temps Nouveaux", men det har jo kun liden Betydning. Etiketterne er unødvendige, og Ideerne alene er det, som bør undersøges, studeres, analyseres), som ikke har nogen Tillid eller kun en ringe til det fantastiske Effektmageri hos de rene Anarkister.

Jeg tror, at det vil være ved Samvirken af de fri Ideer i Kommunismen, Naturismen, Individualismen, Univelsellismen o. s. v., at vi naar et kendeligt Resultat. Naar Bourgeoisi-Samfundet er kastet overende vil ethvert Individ befinde sig i det Milieu, hvor han vil kunne udvikle og handle frit

De rene Anarkister efterstræber Bourgeoisi-Luksus medens de Naturlige derimod vil det simple Liv uden nogen Luksus — undtagen Hjernens. — Hvad det for os kommer an paa, er Kærligheden til den sande Natur".

H. Zisly.

* * *

Frihed, Lighed og Broderskab er ikke længere de samme Begreber, som de var i Guillotinens Dage, men det er rigtigt, at Politikerne ikke fatte det, og derfor er det, jeg hader dem. Disse Mennesker ønsker kun partielle Revolutioner, Revolutioner i de ydre Former, i Politiken. Men det er rene Bagateller. Det er kun ét, som hjælper: at revolutionære Sindene. Undergrav Statsideen, sæt i dens Sted den spontane Handling og den Ide, at det aandelige Slægtskab er den eneste Betingelse for Enhed, og I vil udvikle Grundbestanddelene af en Frihed, som fortjener at ejes.

Henrik Ibsen.

(Breve til Georg Brandes).

* * *

Den, der tager en Sag, som ikke fører til materiel Nytte, alvorlig, tør ikke gøre Regning paa sine Samtidiges Deltagelse.

Schopenhauer.

* * *

Avtoritet, Regering, Magt, Stat — disse Ord betegne alle et og det samme. Enhver ser deri et Middel til at undertrykke og udbytte sine Medmennesker.

Proudhon.

* * *

Visdomsord.

Paa en Rejse om Jorden, havde jeg Lejlighed til at se de Vildes Liv i alle Former af Degradation, men jeg fandt intet saa degraderet, intet saa haabløst, intet saa usselt og elendigt som det Liv, jeg havde set blive ført i Østend i London. Hvis Valget blev stillet mig mellem et af disse Menneskers Liv i Østend i London og en Vilds Liv, vilde jeg absolut vælge det sidste.

Professor Huxley.

Ekspeditionens Brevkasse.

E. V. Norrkøping for Oktober Kvartal 1 Kr.

H. ÷ K. modtaget 36 Øre; der mangler til Porto.

O. Melby, Amerika, modtaget 37 Øre.

N. W., Malmø, modtaget 7 Kr. 25 Øre, deraf for 10 Abonnenter i Oktober Kvartal á 45 Øre, Summa 4 Kr. 50 Øre.

G. Pilotelle. Envoyez un bon de poste.

Hvorfor kvitteres

J. Møller,

Ekspedient.

Til vor Kammerat Machner

er endvidere indkommet:

Ved **„En Seksogtreds"** paa Ekspeditionskontoret 1 Kr.

A. 1 Kr.

Ialt, med det tidligere indkomne, 12 K

Hvorfor kvitteres

J. Møller.

Diskussionsklubben Toleran

afholder Møde hver Onsdag Aften Kl. 8½ pr. i „Kommunen" Gothersg. 155 K

Onsdag den 28. Oktober Emnet:

Kvindespørgsmaalet,

indledes af *Fru Møller.*

Onsdag den 4. November,

Dagsordenen bekendtgøres paa Mødet

Alle har Adgang.

Ansvarshavende Redaktør: P. Jensen.

Sat hos A. Leisner. Trykt hos Fr. Fehlhaber. — Københa